

Complexnummer: 518773

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Nutsschool

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

518774, 518775

Woonplaats

Eindhoven

Gemeente

Eindhoven

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Reigerlaan 1, 5613 CD te Eindhoven

Complexomschrijving

Inleiding

LAGERE SCHOOL met HOOFDONDERWIJZERSWONING in Traditionalistische stijl, gelegen in het Villapark Tongelre. De bebouwing met omringende grond beslaat het gehele gebied tussen de Reigerlaan, Fazantlaan, Eksterlaan en grenst aan de achterzijde van de bebouwing aan de Parklaan.

De school is in 1914 gebouwd in opdracht van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, opgericht op initiatief van een aantal niet-katholieke Eindhovense industriëlen en notabelen (onder meer Philips) om een tegenwicht te kunnen bieden aan het grote aantal scholen op katholieke grondslag. Architect J.W. Hanrath (Hilversum) ontving de opdracht voor het ontwerp van de lagere school.

Omschrijving

De lagere school domineert het complex door haar omvang. De voorzijde van het gebouw ligt aan de Reigerlaan. Naast het schoolgebouw staat de voormalige onderwijzerswoning (Reigerlaan 1). Beide gebouwen zijn in dezelfde bouwtrant uitgevoerd. Aan de kant van de Reigerlaan wordt het gebouw van de straat gescheiden door middel van een bakstenen muurtje waarop een smeedijzeren hek is geplaatst. Ter plekke van de ingang is hierin een poort aangebracht. Bij de onderwijzerswoning is eenzelfde hek aanwezig.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 20 July 2024

Het complex van school met annexen is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, namelijk de ontwikkeling van het Nutsonderwijs in het interbellum. Het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het schoolgebouw. Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl, de deatillering en als voorbeeld van het werk van de architect Hanrath. Het heeft ensemblewaarden vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het complex is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur. Het is als geheel betrekkelijk zeldzaam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 518774

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82842/75

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Eindhoven	Eindhoven	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Eindhoven	Tongelre

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Tongelre	F			577

Omschrijving**

Inleiding

ONDERWIJZERSWONING, nu woonhuis, gebouwd in 1914 door J.W. Hanrath in Traditionalistische stijl.

Omschrijving

Tweelaags pand onder schilddak waarvan de nok haaks op de straat staat. Het dak is gedekt met golfpannen. Het pand is uitgevoerd in baksteen en heeft een rechthoekige plattegrond waarbij tegen de rechter zijgevel een aanbouw is geplaatst. Deze aanbouw is één laag hoog met een balkon, voorzien van een opengewerkte baksteen balustrade. Aan de linkerkant is iets terugliggend ten opzichte van de voorgevel een éénlaags aanbouw onder schilddak aanwezig, hier bevindt zich de ingang van het huis.

De gevels zijn wit gesausd, in het metselwerk zijn tussen de ramen van de verdieping en die van de begane grond verdiepte vlakken, onder de goot is een sierrand aanwezig.

De ramen zijn onderverdeeld door middel van kleine roeden en op de begane grond voorzien van luiken (in de onderlichten is de roedenverdeling daar reeds verdwenen).

Waardering

De woning is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, namelijk de ontwikkeling van het Nutsonderwijs in het interbellum. Het is tevens van belang als voorbeeld van een typologische ontwikkeling van het schoolgebouw met bijgebouwen. Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl, de detaillering en als voorbeeld van het werk van de architect Hanrath. Het heeft ensemblewaarden vanwege de situering, verbonden met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de ontwikkeling van de stad. Het is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur. Het is als geheel zeldzaam.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Onderwijzerswoning

Monumentnummer*: 518775

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2001
Kadaster deel/nr	82842/73

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Eindhoven	Eindhoven	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Eindhoven	Tongelre

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tongelre	F			578

*Omschrijving***

Inleiding

SCHOOL, gebouwd in 1914 door J.W. Hanrath in Traditionalistische stijl.

Omschrijving

Tweelaags pand dat uit een hoofdvleugel (aan de Reigerlaan) bestaat van twaalf vensterassen breed, en een haaks daarop staande zijvleugel (aan de Fazantlaan) van zes vensterassen. Aan de achterzijde is in het midden van de gevel een smalle uitbouw zichtbaar waarin zich het trappenhuis bevindt, dit gedeelte is een verdieping hoger en steekt boven de gootrand uit. Andere, lagere aanbouwen aan de achterzijde van de school zijn van latere datum maar vormen wel een geheel met de hoofdmassa. Het gebouw heeft een samengesteld schilddak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. In het midden van het dak is een schoorsteen met koperen hoed geplaatst. Op de beide uiteinden van het hoofddak zijn kleine dakruiters zichtbaar.

Het pand is uitgevoerd in baksteen waarbij de voorgevel geleed wordt door middel van brede lisenen. De ruimte daartussen is gevuld met drie vensters en komt overeen met de breedte van de daarachter liggende klaslokalen. Tussen de afzonderlijke vensters zijn smallere lisenen aangebracht. Siermetselwerk is in een rand om de gevel heen zichtbaar, ook boven de ramen en in vlakken tussen de ramen van de begane grond en de verdieping is metselwerk in reliëf gemaakt ter verlevendiging van de gevel. De ramen zijn onderverdeeld door middel van kleine roeden. In het midden van de voorgevel bevindt zich iets verdiept gelegen een rondboogdeur met een waaiervormig bovenlicht. De deur is geplaatst in een monumentale omlijsting waarbij in de baksteen enkele blokken natuursteen zijn toegepast. Boven de ingang is een gevelsteen aangebracht met het opschrift "19 TOT NUT 14/VAN 'T ALGEMEEN".

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In het interieur is de oorspronkelijke indeling gehandhaafd. Aan de straatzijde bevinden zich de klaslokalen, parallel aan de straat trekt zich achter de lokalen een hoge gang uit. In deze gang bestaat de afdekking uit troggewelfjes, afgewisseld met scheibogen. Ook andere elementen van de inrichting dateren uit de bouwtijd van de school.

Voorbeelden daarvan zijn de hardstenen trappen met ijzeren balusters en hardstenen vloeren.

Waardering

De lagere school is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, namelijk de ontwikkeling van het Nutsonderwijs in het interbellum. Het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het schoolgebouw. Architectuurhistorisch is het van belang vanwege de stijl, de detaillering en als voorbeeld van het werk van de architect Hanrath. Het heeft ensemblewaarden vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het is waardevol vanwege de gaafheid van het in - en exterieur. Het is als geheel betrekkelijk zeldzaam.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw